BAŞMUHARRİRİ
Ahmet Emin YALMAN
VATAN EVİ
Cağaloğlu, Molla Fenari Sokak 30 - 32
Telef. 24136 _ Telg. VATAN İst.

CUMA
23
2 ncikânun
1942

VATAN

Yıl : 2 — Sayı : 464 «DOĞRUYA DOĞRU - İĞRİYE İĞRİ» Fiyatı 5 Kuruş

Bugün 2 nci sayfamızda
Ölçü meselesi
YAZAN :
Behçet Kemal Çağlar

Şeker satışı

Bugün serbest bırakıldı

Kesme şekere kiloda 62, toz şekere de kiloda 45 kuruş zam yapıldı

Perakende satışlarda 1 kilodan fazla şeker verilmeyecek

Ankara, 22 (A.A.) — Başvekâletten tebliğ edilmiştir:

1 — 23.1.942 cuma sabahından itibaren küp şeker fiatına kiloda 62 ve kristal şeker fiatına da kiloda 45 kuruş zammedilmiş ve şeker satışına müsaade olunmuştur.

2 — Perakende satışlarda, azami satış fiyatı bir kilodur. Toptancılar satışlarını ancak şeker ticaretile meşgul olanlarla şekeri imalâtında iptidai madde olarak kullanan hakiki ve hükmi şahıslara ve devlet daire ve müesseselerine, mektep, hastahane gibi umumi veya menafii umumiyeye hâdim müesseselere yapabilirler. Şu kadar ki, bunlar da toptan aldıkları şekerleri yalnız kendi iş ve ihtiyaçlarında kullanmıya mecbur olup başkalarına devredemezler ve satamazlar.

Kurtuluş faciasının heyecanlı hikâyesi

Bir korkulu rüyaya benziyen faciaya ait tafsilât

ANLATAN
Feridun Demokan

[Kurtuluş faciası nasıl oldu, denizin pençesinden otuz altı vatandaş nasıl kurtuldu, Marmara adasının meskûn yerlerine nasıl kavuştular? Bunun tüyleri ürperten hikâyesini vapurdaki Kızılay delegesi Feridun Demokan bize anlattı. B. Feridun eski bir gazetecidir. Faciayı bütün heyecanile duymuş ve en canlı bir şekilde ifade etmiştir. Anlattığı hikâyeyi dinleyen arkadaşımız, pek çok defalar not almağı unutmuş, açık ağızla dinlemeye dalmıştır. Sözü Feridun Demokana bırakıyoruz.]

Bana bütün faciayı anlat diyorsunuz. Ben kendim henüz emin değilim: Acaba çok heyecanlı bir korkulu rüya mı gördüm, yoksa otuz beş vatandaşla beraber bu macera cidden başımdan geçti mi?

Vapurumuz pazartesi günü normal şartlar içinde tam yedide hareket etti. İlk aksilik limanda çıktı. Yahudi muhacirlerle dolu olarak Romanyadan gelen şilepe bindirmek tehlikesini geçirdik. Bu sırada vapurumuz sigara uzanacak kadar şilepe yaklaşmıştı.

Müthiş bir sarsıntı

Marmaraya çıkar çıkmaz salıntı başladı. Marmara için normal sayılacak bir fırtına vardı. Yemekten sonra yattık. Sabahın saat dördünde müthiş bir sarsıntı ile yataklarımızdan fırladık. Uyku sersemliği o derecede idi ki nerede olduğumuzu birdenbire kestiremedim. Acaba Adalar denizinde miydik? Serseri bir mayine mi çarpmıştık? Fakat infilâk filân yoktu. Marmarada olduğumuzu hatırlayıncaya kadar saniyeler geçti. O zaman ihtimallerin karaya oturmaktan veya başka bir gemiye çarpmaktan ibaret olduğu şimşek gibi hatırımdan geçti. Düdük sesleri devam ediyordu. Bir taraftan da şu sözler duyuluyordu:

— Batıyoruz, çabuk sandallara...

Sarsıntı devam ediyordu. Kaya pek yaklaşıldıktan sonra görülmüş, birdenbire tam tornistan yapılmıştı. Sarsıntı bu manevradan ileri gelmişti.

Güverte mahşer halinde

Saat üçü elli beş dakika geçiyordu. Üstüme geçirebildiğimi geçirdim. Çanta ve dosyama sarıldım. Üzerimdeki palto, pantalon ve iskarpinin halini görseniz size bütün bu korkulu rüyayı anlatmağa kâfidir.

Güverteye fırladığım zaman elektrikler yanıyordu. Müthiş bir fırtına vardı. Dalgalar bordaya kadar geliyordu. Sandallar mayna edilmişti. Güvertede mahşer hali vardı. Her kafadan bir ses geliyor, süvari birdüziye düdüğünü öttürüyordu. Teâş arasında gözlüğünü arayanlar, pijama ile güverteye fırlayanlar da eksik değildi. Zavallı köpeğim ayaklar altında dolaşıyordu. Vapurda kazaya kurban giden iki can, köpekle kedimiz olmuştur.

Batan Kurtuluş vapurunun güvertesinde: Sağdan sola: Üçüncü kaptan Mehmet, süvari Rıdvan, Kızılay delegesi Feridun Demokan, ikinci kaptan Nazım, delege Saim, çarhçı başı Tahsin.

Feridun Demokan

Bana tahsis edilen sandal dolmuştu. Üçüncü kaptan yan taraftan bir bot indirildiğini söyliyerek beni oraya çağırdı. Karanlıkta avazı çıktığı kadar bağırarak gemici Yusufa vapura yaklaşmasını söylüyordu. Sandal bir türlü yaklaşamıyordu. Elimde evrak çantası, geminin bordasından kendimi sandala attım. Üçüncü kaptan, ben ve iki gemici dalgalar arasında çırpınmağa başladık.

«Sandal delindi, batıyoruz!»

Bir kaç kürek sallandıktan sonra gemici Yusuf feryat etti:

— Sandal delindi, su alıyoruz, batıyoruz.

— Küreklere çabuk yapış! diye bağırdık.

Geminin kıç tarafını dönerken

(Devamı Sa. 3; Sü. 5 de) —

General Tojo

Rus - Japon münasebetleri

Tojo diyor ki :

Şimal meselesi hiç bir zaman azımsanmamalıdır

Tokyo, 22 (A.A.) — General Tojo, Sovyetlerle münasebet meselesine dair, Kont Kodama tarafından yapılan bir istizaha cevap olarak demiştir ki:

Şiml meselesi adı verilen şeyin önemi, hiçbir zaman azımsanmamak lâzımdır. Zira, şu sırada müşterek refah sahasının tesisi işini muvaffakıyetle yürütmekteyiz. Hükûmet, bu meseleye bütün dikkatini hasretmiştir. Şu ciheti bilmeniz faydalı olur: Şimal, hiçbir zaman sükûnu elden bırakmamıştır. Şimdilik bu istikamette bu hususta bir endişe mevzuu mevcut değildir.

Tojo, şu sözleri ilâve etmiştir:

Mançuko şimal hudutlarında bekliyen imparatorluk kuvvetleri sıfırın altında 30 dereceye kadar şiddetli soğuklara rağmen mütemadiyen manevralar yapıyorlar.

Bahriye Nazırı Amiral Şimada,

(Devamı Sa. 3, Sü. 7 de) X

Harp ekonomisine doğru

Geçen harp zamanına nisbetle çok ileride olduğumuz taraflar çoktur. Bugünkü noksanlarımız prensipte değil, usuldedir.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Büyük Millet Meclisinin hususi bir encümeni, milli korunma kanununda hükûmetin hazırladığı esaslı tadilleri tetkik etmekle meşguldür. Gelen haberlerden anlaşılıyor ki hükûmetin ve Meclisin bu tadillerdeki hareket noktaları, en doğru ve dürüst prensiplerdir. Umumi menfaatten başka hiçbir ölçü tanınmıyacak, şahıs ve zümre menfaatine yer verilmiyecek, bir kısım vatandaşların sıkıntısını kendi hesaplarına vurgun vesilesi yapanlara göz açtırılmıyacak, harp kârlarından vergi alınacak, istihsal ve nakliye işleri plânlı bir surette çevrilecek, vatandaşın üstündeki yükün hafiflemesine ve buhran zamanına ait yüklerin mümkün olduğu kadar müsavi surette taşınmasına çalışılacak...

Hükûmetin bu işlerde ortaya koyduğu ruh ve tuttuğu yolla meselâ geçen harp zamanındaki idare tarzı karşılaştırılacak olursa iyi istikamette çok yol aldığımız görülür. Geçmiş günlerin fena tarafları unutulur, tek tük iyi tarafları varsa sivriltilir ve ileri sürülür.

Geçen harbin iktısadi işlerinde tamamile keyfi bir İsmail Hakkı paşa idaresi vardı. Bu gidişe karşı bir Kara Kemal idaresi kurulmuştu ki Kara Kemalin kendi ölçülerine göre idealist olmasına, bazı faydalı işler yapmasına ve bir kısım fedakâr ruhlu adamları da etrafına toplıyarak teşkilât kurmuş olmasına rağmen bu idare de tamamile keyfi ve başı bozuktu. Bundan başka İsmail Hakkı paşa ile Kara Kemalin idareleri arasında devamlı bir harp ve husumet hali vardı. Vurgunculuğa karşı mücadele şöyle dursun, bazı yâranı zengin etmek işine «bir Türk zengin sınıfı yetiştirmek» adı altında âdeta milli ve meşru bir şekil vermişti. Bulgur krallarını, un krallarını, gûya umumi menfaat iddiasile kurulan başı bozuk teşkilâtı âdeta kendi eliyle yetiştirmişti. Vagon ve koli ticaretinde umumi menfaat bakımından hiçbir sıra yoktu. Bunlar hatır, gönül ve hususi menfaat esası üzerine arpalık gibi tevzi ediliyor ve halkta derin bir hoşnutsuzluk uyandırıyordu. Mesul bir işe nezareti neden sonra kuruldu. Geçen harbin iktısadi faaliyetlerine ait biricik tatlı hatıra, Kızılayın dürüst ve verimli usullerle çalışarak bir çok boşlukları doldurmasıdır. Kızılayın ortaya koyduğu varlık, resmi işlerdeki aciz ve bozukluk manzarasının uyandırdığı fena tesirleri azaltmıya hizmet etmiş ve iyi usullerle çalışmıya imkân bulunca Türk milletinin neler yapmıya kadir olduğunun canlı bir örneğini ortaya koymuştur. Böylece de milletin kendine olan itimadını yükseltmiye yaramıştır.

Harp zamanına ait iktısadî işlerin idaresinde bugün düne nisbetle kaydedebileceğimiz menfaatler şunlardır:

1 — Hükûmet, umumî menfaat esasına sadıktır, hattâ buna titizlik ve taassup derecesinde bağlıdır.

(Devamı Sa: 3, Sü: 4 de) «—»

Sabık Amerika Elçisinin Türkiye hakkında dikkate değer beyanatı :

Türkler, zorlanmağa müsaade etmiyecekler

Ankara, 22 (A.A.) — Birleşik devletlerin sabık Ankara büyük elçisi M. Mac Murray'in oldukça şiddetli bir münakaşaya yol açmış bulunan demeçi hakkında Britanova ajansı aşağıdaki metni bildirmektedir:

Nevyork: Sabık Ankara büyük elçisi M. John Antwerp Mac Murray, Baltimore Sun gazetesine verdiği bir demeçte, Türkiyenin, eğer Almanya zorlarsa, müttefiklerin yanıbaşında çarpışacağını söylemiştir.

Türkler, demiştir, doğrudan doğruya kendi menfaatlerini gözetmeği fevkalâde arzu etmektedirler. Bu menfaatler ise, Türkiyeye harbin dışında kalmağı tavsiye ediyor. Bundan dolayı Türklerin Almanları gücendirebilecek herşeyden tevakki etmeleri icap eyliyor. Fakat Türkler, İngiltereden yardım gördüklerini pek iyi biliyorlar. Eğer Almanlar, mecbur ederlerse Türkler çarpışacaklar ve İngilterenin yanıbaşında çarpışacaklardır. Türkler, zorlanmağa müsaade etmiyecekler

(Devamı Sa: 3 Sü: 1 de) (—)

PASİFİKTE

Japonlar Avustralyaya taarruza hazır

Yeni Gineye bir ihraç hareketi bekleniyor

Melburne, 22 (A.A.) — Avustralya Hava Nazırı Drakeford, Japonların Avustralya kıtasına karşı üsler elde etmek maksadile bugün Yeni Gineye asker çıkarma hareketine teşebbüslerinin beklendiğini bildirmiştir.

Yeni Gineye asker çıkarılacak

Melburne, 22 (A.A.) — Başvekil M. Kürtin, bugün şöyle demiştir:

Avustralyaya karşı harp tehdidi şimdi daha yakın, daha açık ve görülmedik derecede daha öldürücü bir hal almıştır. Rabsul'a karşı yapılan taarruzun Avustralya için hayati ve âcil bir tehdit olduğunu anlamayanlar hakikatlerin manasını kaybetmiş olanlardır.

Batanga yarımadasında Moron şehri işgal edildi

Tokyo, 22 (A.A.) — Japon kıtaları, 8 saat süren şiddetli bir çarpışmadan sonra bugün Olongapo askeri limanına 8 kilometre mesafedeki Batanga yarım adasının garp sahilinde Moron şehrini işgal etmişlerdir. Malûm olduğu üzere Olongapo, bir müddet evvel Japonlar tarafından esasen işgal edilmiş idi.

Japonlar yıldırım süratile Singapura yürüyorlar

Tokyo, 22 (A.A.) — Malezyanın batı sahillerinde ilerliyen Japonlar, düşman mevzilerini yarmışlar ve yıldırım süratile Singapura yürümüşlerdir. Tohor Dolf merkezinde düşman hâlâ inatla mukavemete devam ediyor. Singapura büyük miktarda hava taarruzu yapılmıştır.

Tokyo, 22 (A.A.) — Malezya cephesinden gelen haberlere göre Muar nehrini cenup istikametinde aşan Ja-

(Devamı Sa. 3, Sü. 4 de) «+»

C. Hull

Amerikanın tesanüdü

Bütün Amerika hükûmetleri Mihverle münasebetini kesiyor

Münasebetlerin tekrar başlamasına ancak ittifakla karar verilecek

Rio-de-Janeiro, 22 (A.A.) — Amerika milletlerinin müşterek hareketlerine esas teşkil eden bir vesika neşredilmiştir. Bu vesika Arjantin tarafından resmen ve Şili tarafından da Şili hükûmetince müzakere edilmek şartile fiilen kabul edilmiştir.

Madde: 1 — Amerika cumhuriyetleri, Amerikalı olmayan bir memleket tarafından yapılacak taarruzu bütün Amerika cumhuriyetlerinin hepsine yapılmış sayacaklarını bir defa daha teyit ederler. Böyle bir taarruz hareketi Amerika istiklâline ve hürriyetine tecavüz teşkil edecektir.

Madde: 2 — Amerika cumhuriyetleri, tecavüzün Amerika kıtasına olan tesirleri tamamen orta-

(Devamı Sa. 3, Sü. 3 de) (—)

Bulgaristan ve Harp

Bulgar gazeteleri halkı harbe hazırlıyorlar

Zafer Bulgaristanın harbe girmesile elde edilecekmiş

Ankara, (22 Radyo Gazetesi) — Voinisky Vesti gazetesi «Inanıyoruz» başlığı altındaki makalede Bulgar halkının, mihverin zaferine inandığı, Allahın adaleti için mücadele edenlere yardım edeceğine, mihverin yardımile Bulgarların milli idealerine kavuştuklarını, mihver zaferinin yakın olduğunu, ve Bulgarların daha fedakârlıklara hazır olmalarını, bu zafer Bulgaristanın harbe girmesile daha seri bir surette elde edileceğini, Bulgar milletinin ancak bundan sonra rahat edeceğini yazıyor.

Bulgar gazeteleri sulhe bağlılık sözlerini değiştirerek halkı harbe hazırlamaktadırlar.

Amerikada

Hükûmete hudutsuz bir hak veriliyor

Vaşington, 22 (A.A.) — Ayan meclisi adliye encümeni milli müdafaaya lüzumlu her nevi malzemeyi müsadere için hükûmete fiilen hudutsuz bir hak veren harp salâhiyetleri vesikasını ittifakla kabul etmiştir.

Türkiyede oturan İngilizler

Röyter yalanlıyor

İngilizlerin bir ay zarfında Türkiyeyi terketmelerine dair haber asılsızdır

Londra, 22 (A.A.) — Reuter'in diplomatik muhabiri yazıyor:

İngiliz tebaasının Türkiyeyi bir ay içinde terk emrini almış olduğuna dair Mihver kaynakları tarafından ortaya atılan şayialar tamamile yalandır. Hakikat şudur ki aylardanberi İngiliz hükûmeti, muhtemel olarak nazik şartlar kendisini gösterebileceği için, hususi meşguliyeti olmadan Türkiyede oturan İngilizleri, bu memleketi terke ikna etmeğe çalışmaktadır. Umumi bir ihtar yapıldığı, ve yahut son zamanlarda hususi tedbirler alındığı hissini veren haberler, tamamile asılsızdır.

VATAN

Ailesinde mesut bir hâdise

Dün (Vatan ailesi içinde mesut bir hâdise olmuş, arkadaşımız Mitat Perin ile Bayan Şehdane Erkmenin evlenme resmi Beyoğlu nikâh memurluğunda yapılmıştır. (Vatan), yazı, tertip ve tabı ailesi, genç çifte dirlik ve saadet dilerler.

VATANIN TARİHİ ROMANI: TEFRİKA No. 46

MACARİSTANDA TÜRKLER
Tarihî Roman

Yazan: Maurus YOKAY

Affan Bey, yola çıktıktan bir kaç gün sonra Nemse ile barış imzalandı

Bir taraftan da Uluğ Bey, Eflâk Beyinin karısını ve çocuğunu ele geçirmek için ne mümkünse yapmakla meşguldü. Kadınla çocuk ele geçirilince Eflâk Beyi Dük Kiga, karısile çocuğunu cellât satırından kurtarmak için ister istemez koşup gelecekti. Böylece Sen Gotard bozgununun mes'ulü diye iki kuvvetli kurban temin edebilirse mesele kapanacak, kendi başı kurtulacaktı. Küçük Ahmet Paşa ile Ferit Bey elden gittiğine göre Erdel Beyi ile Eflâk Beyini mutlaka tuzağa düşürmek ve kafalarını uçurmak lâzımdı. Affan Beyin de, Uluğ Beyin de kendilerine verilen vazifeyi yapacaklarına güveniyordu.

Affan Bey yola çıktıktan bir kaç gün sonra Babıâli ile Nemse arasında barış imzalandı. Hasan Paşa da diğer kumandanlara görünmeden Peşteye döndü. Köprülü Belgrada çekildi. Küçük Ahmet Paşa vazifesi başına gitti. Ferit Bey Peştede kalmağa mecbur oldu. Çünkü soğuk alma neticesinde ağırca bir hastalığa tutulmuştu. Yüksek ateşle yatıyordu. Köprülü, Peştede Gülbaba camiinin yanında padişaha ait köşkü kahraman delikanlının ikametine tahsis etti. Hususi doktoru Panayotu da Ferit Beye baksın diye Peştede bıraktı.

Ferit Beyin Peşteye getirilmesinden sonra Hasan Paşanın güzel cariyesine bir sofuluk ârız oldu. Bir sabah kalkınca Paşaya dedi ki:

— Gece korkulu bir rüya gördüm. Başın kanlar içinde yerlere yuvarlanmıştı. Çok üzüldüm. Gülbaba camiine gideceğim. Oradaki dervişe rüyayı tabir ettireceğim. Hem de senin başına fena bir şey gelmesin diye hergün sabahtan akşama kadar Gülbaba camiine kapanıp dualar edeceğim.

Hasan Paşa, cariyenin kendisine gösterdiği bağlılığa çok sevindi. Zaten bu fena ruhlu adamın bir dindar tarafı vardı. Cariyenin her sabah erkenden camiye gitmesine, akşam geç vakit dönmesine memnuniyetle razı oldu. Yalnız beraberinde giden haremağalarına gözlerini açmalarını ve kızın her hareketine dikkat etmelerini tenbih etti.

Cariye, çifte çifte haremağalarının beraberinde Gülbaba camiine gittiği zaman üzerinde kalın bir ferace bulunurdu. Bu ferace ta topuklarına kadar her tarafını örter, yalnız göz yeri diye ilk deliği serbest bırakırdı. Kız işte bu kıyafetle camideki dervişin yanına girerdi. Bu dervişin uzun beyaz bir sakalı, kalın beyaz kaşları, kocaman bir sarığı vardı. Çok konuşmazdı. Feraceli kadınla beraber hücresinden çıkınca kadına kocaman bir kitabı gösterir, o da kitabı okumağa koyulurdu. Kadın bazan kitaba doğru eğilerek yüzünü sürer, vakit vakit sayfaları çevirir, saatlerce okumaktan baş kaldırmazdı.

Bu sırada derviş, caminin kapısında bekleyen halkı okuyup üfledikten sonra köşke doğru yürürdü. Köşkte Ferit Beyin hasta yattığını, dervişle ahbap olduklarını ve ihtiyar dervişin pek tabiî olarak genç dostunun sıhhatile meşgul bulunduğunu herkes bilirdi.

Dört hadımağası caminin dört tarafına dağılarak genç kadını göz hapsinde tutarlar ve akşamlara kadar yerinden kımıldanmadığını hayretle görürlerdi. Akşam geç vakit derviş geri gelince, caminin iç tarafında tek başına zikrettiği hücreye kadını götürür, orada beraberce yüksek sesle bir ilâhi okurlardı. Kadın ondan sonra saraya dönerdi.

Bu program on gündür aynen devam ediyordu. Beraber gelen hadımağaları cariyenin Kuranı hıfza niyet ettiğini sanmağa başladılar.

Hadımağalarını camide bırakarak hele bir Ferit beyin köşkü tarafına gidelim ve ihtiyar dervişin kendisini nasıl tedavi ettiğine bakalım.

Yakışıklı delikanlı dalgın bir halde ateşler içinde yatıyor. Odada ihtiyar dervişten başka kimse yok. Yatağın baş ucunda oturuyor. Delikanlının alnında biriken ter damlalarını bir ipek çevre ile kuruluyor. Her saat başı da altın kaşıkla pembe renkli bir ilâç içiriyor. Hastanın her inleyişine candan kulak veriyor, her arzusunu, ağzından bir tek lâf çıkmadan anlıyor. Uyuduğu zaman hafifçe yelpazeliyor. Uyanık olduğu zaman elini tutuyir, nabzını yokluyor, sükûn verici sözler fısıldıyor. Susadıkça dudaklarına serin limonatalar uzatıyor. Hastanın başı ağrısa, sıkıntısı artsa türlü türlü ilâçlar buluyor, bu arada da delikanlının alnını sıcak göz yaşlarile ıslatıyor.

Onuncu gün hastalığın seyri nihayet değişiyor. Ferit bey sabah erkenden uyandığı zaman dimağı berrak surette işlemeğe başlıyor. On gündür kendisine bakan dervişi hatırlıyor. Bu adam kendisine ne de iyi bakıyordu! Ne zaman kendine gelmişse dervişin gözlerinin üzüntü ve sevgi ile kendisine dikildiğini farketmişti. Bu gözleri beyaz kaş ve kirpikler çerçeveliyordu. Fakat gözlerin içinde ne kadar parıltı, ne kadar hayat vardı!

(Arkası var)

Yurttan sesler:

Kulada eczahane yok

Halıcılığı ve dokumacılığı ile şöhret bulan, tam mânasile bir ticaret ve sanat kaynağı olan Kula'da üç doktor bulunduğu halde ne yazık ki bir eczahane yoktur! Biri hükûmette, diğeri fabrikada, üçüncüsü de serbest çalışan bu doktorların yazdıkları reçeteler, yaptırılmak üzere tâ Alaşehire gönderiliyor ve hiç şüphesiz ki, bu ilâçlar gelinciye kadar hastalar da acılar içinde kıvranıyor. Gerçi, belediyenin ayrı bir doktoru yok ise de bu ihtiyacı hükûmet doktoru gideriyor. Hadi fazla doktordan vazgeçelim. Fakat, Kula belediyesi, temsil ettiği bunca halkın sağlıkları namına çok lüzumlu bulunan bu eczahaneyi neden şimdiye kadar açmıya teşebbüs etmemiş ve hâlâ da etmiyor acaba?

DALDAN DALA

Ingilterede ölüm azalmış

İngilizlerin başına gökten ölüm yağıyor. Oyle olduğu halde harp senelerinde Ingilterede umumi ölüm nisbeti barış senelerinden daha azmış. Bu hayret verici iddia Amerikan Kızılhaç cemiyeti reislerinden B. Forgan'dan geliyor. Bu Amerikalı, Ingilterede bunun sebebini aramış ve şu neticelere varmıştır: Benzin tahditleri dolayısile Ingiliz yollarında otomobil hareketi azalmış ve kazalar sıfır derecesile yaklaşmıştır. Fabrikalarda ve evlerde insan hayatını korumıya daha çok ehemmiyet veriliyor. Salgın ihtimallerine karşı umumi ve mecburi aşılar yapılıyor. Bolluk zamanlarına mahsus fazla yemek itiyadı ortadan kalkmıştır. Herkes ancak vucudünün ihtiyacına göre karnını doyuruyor ve barış zamanından daha sade ve sıhhi yemekler seçmiye mecbur oluyor. Halbuki türlü türlü hastalıkların baş sebeplerinden biri oburluktur. Işte bütün bu sebepler dolayısile ölümden korunan Ingilizlerin yekûnu Alman bombalarının yok ettiği Ingilizlerden çok fazladır.»

SERÇE

Şehir Haberleri

Ekmek karneleri yarın dağıtılıyor

Nüfus kâğıdı göstermiyenlere karne verilmiyecek

Ekmek şubat karneleri yarın başlayarak pazar ve pazartesi günleri tevzi memurları tarafından dağıtılmağa başlanacaktır. Ve bu kartlar ayın birinden itibaren muteber olacaktır.

Yeni karneler nüfus kâğıtlarına göre tevzi edileceğinden nüfus ibrazı şarttır. Aksi takdirde nüfus kâğıdı göstermeyenlere ekmek karnesi verilmiyecektir.

Karnesi verilmiyenler derhal memurluklara müracaatla karnelerini alacaklardır.

Vali Şehzade başında tetkikler yaptı

Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdar dün Beyazıtta, Şehzadebaşında tetkiklerde bulunmuştur. Bilhassa Şehzadebaşındaki 16 mart şehitleri parkı ve bu sahadaki sinema ve tiyatro binaları üzerinde tetkikler yapmıştır. Şehir tiyatrosu komedi kısmının Şehzadebaşına nakli düşünülmüşse de buradaki tiyatrolardan birisinin kiralanması imkânsız gibi görülmektedir.

Pazar günü Istanbulda meb'us seçimi yapılacak

Vefat eden İstanbul mebusu General Hakkı Şinasi Erelin yerine pazar günü seçim yapılması için Vilâyete tebligat yapılmıştır.

Cümhuriyet Halk Partisi bugün namzedini bildirecek ve pazar günü de seçim yapılacaktır.

Edebiyat Fakültesi nakl'ediliyor

Edebiyat ve Fen fakültelerinin bulundukları binanın malî inhidam olması dolayısile diğer bir yere nakli için tetkikler yapılmakta idi. Bu tetkikler neticesinde Edebiyat Fakültesinin Dolmabahçedeki Resim müzesine nakline karar verilmiştir. Binanın nakli Üniversitenin sömestr tatili olan 10 şubattan 2 marta kadar yapılacaktır.

Fen Fakültesi yine Zeynephanım konağında kalacaktır.

Üniversite Talebe Yurtlarının teftişi

Üniversite talebe yurdlarının Rektör tarafından teftişi yapılmaktadır. Bu ay Diyarbakır ve İzmirliler yurdları teftiş edilecektir. Bu yurdların ihtiyaçları için Vilâyet ve Parti nezdinde teşebbüslere geçilmiştir.

Üsküdar tramvaylarında da tek bilet usulü

Üsküdar - Kadıköy tramvaylarında da tek bilet usulünün tatbikına karar verilmiştir. Yalnız fiyat meselesi üzerinde tetkikler yapılmaktadır.

Belediye ile Evkaf arasındaki ihtilâf

Belediye ile Evkaf arasındaki ihtilâfların halli ve aradaki alıp vereceğin fesholunması için Başvekâletçe yeni bir kanun lâyihası hazırlanmakta olduğu söylenmektedir.

DÜŞÜNCELER

Ölçü meselesi

Bütün memleket mikyasında, bütün memleket fikriyatı ve fiiliyatı için bir "Ölçüler ve Ayarlar Müfettişliği„ ne ihtiyaç var

YAZAN: Behçet Kemal ÇAĞLAR

Dün gece, Sarıkamış tepelerinden birinde, rüyama İstanbul caddelerinden biri girdi ve geç kalmış şark harmanlarından biri başında bir sevimli ve görgülü ihtiyarın bana fırlattığı kinaye etrafımda uğuldadı:

«Ya evlât işte böyle, biz burada çakmak taşlarını döven tahtasına tutturmıya zift bulamayız, siz orada bütün yolları ziflersiniz!» Bu ihtiyar, dünkü rüyamda, asfaltta benimle beraberdi; galiba o cümleyi bir daha tekrarlamıştı ve ikimiz birden susarak yürüyorduk. Sağdaki kapılardan birinin yanındaki tabelâyı gösterdi, ben bunu okurken o yanımdan sır oldu. Tabelâ bir dairenin levhası idi: «Ölçüler ve Ayarlar Müfettişliği.»

İhtiyarın ne demek istediğini şimdi buldum: Ölçü meselesi... Zemde, takdirde, yapıcılıkta, yıkıcılıkta, şunda, bunda ölçüye muhtaçtık.

Osmanlılığın ve şarklılığın en bariz vasıflarından biri de ölçüsüzlüktür sanırım:

Ya göğe çıkarmak, ya yerin dibine batırmak; ya alabildiğine zekâdan, ya alabildiğine ruhtan el çekmek...

Bizde istidatlar, ya ölçüsüz zem ya ölçüsüz meth yüzünden aşınıp, silinip kalplaşmaktadırlar.

Hürmetimizi ölçüsüzlük yüzünden dalkavukluğa, imanımızı ölçüsüzlük yüzünden meczupluğa, nefretimizi ölçüsüzlük yüzünden kuduzluğa çeviriyoruz.

Filân fabrikayı, filân belediyeyi, filân halkevini, filân kaymakamı, filân müdürü, ya ölçüsüz takdir, ya ölçüsüz tevbih, tenbel, gevşek ve verimsiz kılmaktadır.

Halka irfan götürecek münevveri bir zaman yirmi beş senede, bir zaman üç, beş ayda yetiştirmiye kalkarız: Ölçüsüzlük!...

Ehemmiyet yerine önem, hattâ misafir dururken konuk, sevinç filân dururken kıvanç ve bir kaç satır sonra hiç değilse hususi şartlar demek varken şeraiti hususiye terkibi: Ölçü meselesi...

Bütün memleket mikyasında, bütün memleket fikriyatı ve fiiliyatı için bir «Ölçüler ve Ayarlar Müfettişliği» ne ihtiyaç var!

Ve bizzat bu satırları yazanın bu kadar yukardan ve şümullü konuşmaması için dahi...

B. K. Çağlar

İtalyan esirleri, Londrada harp esiri değil, kalp esiri olarak yaşıyorlar. Venediğin, Sicilyanın, Napolinin şen ve şuh delikanlıları burada, memleketlerini arayacağa pek benzemiyorlar

Bir resim yüzünden çıkan dedikodular

Ingiliz gazeteleri birbirine girdi, İngiliz parlâmentosunda hararetli münakaşalar oldu

Bugünlerde bazı İngiliz gazetelerinde garip bir resim çıkmıştır. Bu resim, İngiliz tarlalarında çalıştırılan İtalyan esirlerinin o civarda yaşayan İngiliz kızlarile pek ahbapça gezip yürüdüklerini gösteriyor.

Resim yüzünden İngiliz gazetelerinde iki türlü münakaşa çıkmıştır: Birincisi, harp zamanında İngiliz kadınlarının esir düşen düşman askerine ferden dost muamelesi etmesinin ve kendilerile ahbapça gezip yürümesinin caiz olup olmadığına dairdir. Bu noktada iki türlü fikir de ileri sürülmüştür. Yani buna şiddetle hücum edenler de vardır, fertlerin hükûmetlerinin kararlarından mes ul olmadıklarını, çiftlikte işçi diye çalışan İtalyan esirleri şahsan iyi insanlarsa kendilerine dostça muamele etmekte mahzur olmadığını söyleyenler de...

Diğer taraftan İngiliz kızlarını İtalyan esirlerile kolkola giderken ve gülüp söylerken gösteren resmin neşri hakkında parlamentoda bir sual takriri verilmiş ve yeni İstihbarat Nazırı B. Brakken şiddetli hücumlara uğramış ve bundan sonra gazetelere bu gibi resimlerin geçmesini menetmesi istenmiştir. Nazır şu cevabı vermiştir:

— Hayır, hükûmetin resimlerin neşrini menetmesini caiz göremem. Böyle bir resmin neşri olsa olsa bir zevksizliktir. Ben gazetecilerin zevkile veya zevksizliğile uğraşmağa memur değilim. Yalnız şunu biliyorum ki gazetelerin yazı hürriyeti, mebusların söz hürriyeti kadar mühim ve kıymetli bir şeydir. Hükûmet; harp münasebetile üzerine aldığı sansür ve tahdit mes'uliyetini, asıl maksatların haricine taşırırsa matbuat hürriyeti gibi mühim bir prensibi sarsmış olur. Böyle müdahaleleri bizden istemeyiniz.»

Çala Kalem

Bir yazarın sebzeciliği

Son Telgrafta Ahmet Rauf'un bir fıkrasında şu cümleyi gördüm: «Herkes evinin bahçesine kuru sebze dikecek... Vatandaş bu işe teşvik edilecekmiş.»

Ziraat işlerinden pek anlamam ama benim bildiğim kuru sebze dikilip kuru mahsul alınmaz, bir takım sebzelerin taneleri kurutulur. Eğer arkadaşımız kuru tane veren sebze yetiştirmek usulünü bulduysa bir konferans verse de bu işle uğraşanlar tane kurutmaktan kurtulsalar!

İŞTE BÖYLE OLUR!

Bir halat fabrikasında çalışan bir işçi iki kilo ip çalıp kaçarken yakalanmış. Bu adam «Nasıl oldu da yakalandım?» diye merak ediyorsa ben kendisine haber vereyim ki çaldığı «ipin ucu bulunmuş» olsa gerek!

ÜÇÜNCÜ DEVLET

Gazetelerin başlıklarına göz gezdirirken «Üçüncü devlet» kelimelerini görür görmez zihnimde hemen «kim bu üçüncü devlet?» merakı uyanmak üzere iken gözlerim başlığın üst tarafını tamamlıyor: «... Resim ve heykel sergisi»

Şunu «Devletin üçüncü resim ve heykel sergisi» desek olmaz mı?

TATLISERT

Günden Güne

Osmanlıcadan Türkçeye

Geçenlerde bir akşam radyomuzun kitap saatini dinliyordum. Konuşanın konusu, dilimize çevrilen yabancı dillerdeki klâsik eserlerdi. Konuşma bittikten sonra, dolabımdan gelişi güzel bir kitap aldım. Bu, Hüseyin Rahmi'nin «Mürebbiye» si idi. Kitabın rastgele bir sayfasını açıp göz gezdirdim. Zamanında, hele hikâye ve romanlarındaki kahramanlarını konuştururken en sade yazanlardan biri olarak tanınmış bulunan Hüseyin Rahmi, bakınız meselâ neler yazmış:

«Harareti vücudü o kadar müştedd oldu ki kalbinde kaynayan bu takat berendazane ateşin her zerrei vücudüne yayıldığını hissetti. O ateşi biraz tahfif etmek için göğsünü açtı. Nesimi sabahın serin serin vezan olan temevvücatı şeffafına karşı tuttu. O serinlik göğsüne temas eder etmez sanki gene ateşe tahavvül ediyor, rüzgâr elemi derununu tadil etmiyordu.»

Ustad, «Mürebbiye» sini kırk şu kadar yıl önce değil de bugün kaleme alsaydı her halde yukardaki satırları aşağı yukarı şöyle yazacaktı:

«Vücudünün sıcaklığı o kadar artı ki kalbinde kaynıyan bu dayanılmaz ateşin vücudünün her yerine yayıldığını duydu. O ateşi biraz hafifletmek için göğsünü açtı. Serin serin esen sabah rüzgârlarının görünmez dalgalanışına tuttu. O serinlik göğsüne değer değmez sanki gene ateşe çevriliyor, rüzgâr içindeki acıyı eksiltmiyordu.»

Kırk yıl önceki başka yazarların kitapları ve kırk yıldan daha eski eserlerin yazılışı daha da türkçe değildir ve ağdalıdır.

Oyle sanıyorum ki değil yalnız yabancı dillerdeki klâsik eserlerin, bugün okunması veya vesika gibi başvurulması lâzım gelen kendi eserlerimizin de ««dilimize çevrilmesi» gereklidir.

KÖR KADI

Us ailesi annelerini kaybetti

Haber, Vakıt, Son Dakika refiklerimizin sahipleri Asım Us, Hakkı Tarık Us, Hasan Rasim Us'un anneleri Bayan Sıdıka Us geçen akşam saat 2,30 da vefat etmiş ve cenazesi dün öğleyin Sultanahmetteki Sağlık Yurdundan kaldırılarak Merkezefendideki aile makberine defnedilmiştir.

Us ailesine bu büyük kayıptan dolayı taziyetlerimizi sunar, merhumeye Allahtan rahmet dileriz.

TAKVİM

23 İKİNCİKÂNUN 1942
CUMA

AY: 1 — GÜN: 23 — Kasım: 77
RUMİ: 1357 — İkincikânun: 10
HİCRİ: 1361 — MUHARREM: 6

VAKİT	ZEVALİ	EZANI
GÜNEŞ:	7,20	2.07
ÖGLE:	12,26	7,12
İKİNDİ:	14,58	9,45
AKŞAM:	17,13	12,00
YATSI:	18,48	1,36
İMSAK:	5,36	12,23

EV KÖŞESİ

Patatesli köfte v. krep

Bugünkü yemeğimiz: Ev köftesi dediğimiz kızarmış köfte ile bol patates.. Patateslerin yarısını kızarmış, yarısını da haşlanmış olarak köftenin yanına koyduk. Kızarmış yemeği istemiyenler haşlanmış yesinler. Bu yemeğe bir de salata ilâve ediyoruz. Çiğ havucu rendeledim, Lâhanayı haşlamadan beyaz göbeklerinden ince ince doğradım, biraz tuzla uğuşturdum. Bir kısmına zeytin yağ ve sirke, bir kısmına limon ve yağ koydum. Uzerine bolca da zeytin tanesi döktüm. Bu da çok lezzetli ve bol vitaminli bir salata oldu. Sıra tatlıya geldi ise de evde şeker yok. Bakkallar da satmıyor. Ne yapalım, Çocuklara bir sürpriz diye kilerdeki reçelden istifade ettim. Ve güzel bir krep yaptım. On tane yumurtayı büyücek bir kâseye kırdım, çalkaladım. Tavada kızdırılan yağın içine yarımşar kepçe dökerek ve tavayı sallıyarak kızarttım. Kızarınca kepçe ile parçalamadan çıkardım ve geniş bir tepsi üzerine sıraladım. Hepsi tamam olunca her birinin içine birer kaşık reçel koyarak sigara böreği gibi büktüm. (Çekirdeksiz ve marmelât şeklindeki reçeli tercih etmeli) ve düz bir tabağa koyarak üzerine biraz pudra şekeri varsa serpmeli.

EV KADINI

VATANIN EDEBÎ ROMANI: TEFRİKA No. 15

BİR AŞK GECESİ

Yazan: Karen Bramson — Çeviren: Rezzan A. E. YALMAN

— Görüyor musun, aziz dostum... Biraz sonra beni bu odada ölü olarak bulurlarsa... Bu cinayeti kasden yapmış olduğuna hükmedeceklerdir. Şimdi sen istediğin gibi hareket et... Ya ben, ya o... İkimizden birisi ölecektir. Sen seç bakalım.

Bu sözler üzerine Jak, tabanca tutan elini indirdi. Lüsiyenin sözlerindeki acı hakikati anlıyordu.

Lüsiyen ise çok neşeli idi. Gözleri garip bir şekilde parlıyordu. Yüzü kıpkırmızı idi.

— Güzel, çok güzel... Doğrusunu seçtin, anlıyorum. İyi düşündükten sonra anladın ki bu kadar çok sevdiğin kadından daha fazla kıymet verdiğin kendi tatlı canın var...

Jak'ın kulakları uğulduyordu. Kendi kendine:

— Öldürmem lâzım. Buna mecbur olmak ne feci şey Yarabbi! diyordu.

Sonra yüksek sesle bağırdı:

— Bu yaptığın hareket çok feci. Lüziyen, beni dinle, karar verdim: Eğer bu kadını tehdidde devam edersen seni öldürmeğe mecbur kalacağım. Beni bunu yapmıya mecbur etme... Sana karşı silâh çekmek bana çok güç geliyor. Beni iyi dinle, Lüziyen. Kabahatlerimi itiraf ediyorum. Evet, suçluyum. Hakkın var, bu suçları her ne türlü istersen ödemeğe razıyım. Şartlarını söyle.. kabul etmeğe hazırım.. istersen Paristen uzaklaşayım, buradan gideyim. Fakat bu şekilde hareket etmekte ısrar etme. Beni, seni öldürmeğe sevketme.. bunu yapma...

— Bu sözler biraz geç söylenmiştir. Anlıyorum, idam cezasının korkusu sana bunları söyletiyor. Yoksa eski dostluğumuz şimdi mi hatırına geldi? Çok memnun oldum, azizim Jak! Mademki bu kadar azap duyuyorsun, buna çok memnun oldum. Sana bundan iyi bir ceza tertip edemezdim. Haydi, beni öldür bakayım Hayatın artık bence hiç kıymeti yok... Her şeyi, her şeyi kaybettikten sonra yaşamak neye yarar?

Antuanet'e bakarak sözlerine devam etti:

— Haydi, beni çabuk öldür. Yoksa bu kadını vuracağım. Daha on saniye beni öldürmezsen silâhı patlatıyorum.

Antuanete nişan alarak saymıya başladı:

— Bir... İki... Üç... Dört...

Antuanet olduğu yerde sapsarı kesilmiş duruyordu. Dışarı uğramış gözlerile bir Lüsiyen'e, bir Jak'a bakıyordu. Ağzından bir tek söz çıkmıyordu. Ölmek! Bunun mânasını kavrıyamıyordu. Ölmek, kızını bir daha hiç görememekti. Ne garip his! Bu anda Jak'dan ziyade çocuğunu düşünüyordu. Süzi'nin doğduğu gün hissetmiş olduğu saadeti hatırlıyordu. Eğer şimdi ölürse, Süzi büyüdüğü zaman kocaman güzel bir genç kız olduğu zaman onu göremiyecekti. Öleceği anda hissediyordu ki çocuğunu her şeyden çok seviyordu. Yeni baştan anne olmuştu.

Lüsiyen saymıya devam ediyordu:

— Beş... Altı... Yedi...

O anda Jak arkadaşına doğru yaklaştı. Bir silâh patladı. Lüsiyen yere yığıldı.

Antuanet boğuk bir ses çıkararak üzerine atıldı:

— Lüsiyen. Lüsiyen... diyordu.

Kocasının şakağından kanlar akıyordu. Genç kadın dikkatle bakınca olanı anladı. Etrafı korkunç bir sükût kaplamıştı. Antuanet'in kafasının içi boşalmış gibi idi. Gözlerini kapadı. Acaba rüya mı görüyordu? Bu olan biten feci şeyler doğru olamazdı! Buna imkân yoktu.

Tekrar gözlerini açtığı zaman Jak'ı gördü. Sapsarı ve hareketsiz bir halde duvara dayanmış duruyordu. Yerde yatan cesedin elinde hâlâ tabancası duruyordu. Demek ki bu gördüğü korkunç manzara hakikatti. Jak katil olmuştu. Tehlike içinde bulunuyordu.

— Jak, ne yaptın? diyebildi.

Jak başını sallıyarak:

— Evet.. öldürdüm. Onu ben öldürdüm. Arkadaşımı Lüsiyen'i öldürdüm, diye söyleniyordu..

Bu sözleri çok yüksek sesle, sanki korkunç ve imkânsız bir şeye kendi kendini inandırmak ister gibi bir tavırla söylüyordu. Sonra acı acı ilâve etti:

— Aşk gecemiz ne güzel geçti!

Antuanet bu söâzleri duyunca yere yığıldı ve hıçkırarak ağlamağa başladı:

— Ne yapacağız? Ne yapacağız Sen tehlikedesin. Polis... Polis gelecek... diye inliyordu.

Jak bayılacak gibi bir hale geldi ve bir sandalyeye dayanarak düşünmeğe başladı.

(Arkası var)

Askerî bahisler:

Amerikanın harp hazırlığı ve 10 milyonluk kara ordusu meselesi

Yazan:
İhsan BORAN

Almanyanın tayyare istihsali, ayda, 2 - 3 bin kadardır. Yani bir senede Alman sanayii 24 - 36 bin tayyare çıkarabilir. Amerika 1942 de bunun bir misli fazla olmak üzere 60 bin ve 1943 te 125 bin tayyare yapacaktır. Şark cephesinde iki tarafın kullandığı tankların sayısı bizce malûm değildir. Fakat bunu galiba 50 bine çıkarmak bile epeyce bir mübalâğa olur. Buna mukabil Amerika 1942 de 45 bin ve 1943 te 75 bin tank yapacaktır.

Amerikan sanayii bu kadar tayyare ve tankı yapabilecek kudrette olabilir. Bu sanayide çalışan gençlerden seçmek üzere bu kadar çok tayyare ve tankı kullanmak için muharip personel de yetiştirebilir.

Fakat Amerikanın 9 milyon kişilik bir orduyu 1 - 2 senede harp edebilecek kudrette meydana getirmesine imkân var mıdır? Bizim radyo gazetesinin hesabına göre böyle bir ordunun teşkili için, toparlak hesap 200 bin teğmen, 66 bin yüzbaşı, 415 korgeneral, 130 orgeneral lâzımdır. 1943 senesine kadar 9 milyonluk ordunun bu yüksek, ve orta ve küçük sevk ve idare unsurları nasıl yetişecek? Bunun iki sene içinde mümkün olmıyacağı aşikârdır.

Bizim fikrimize göre, Amerikanın 9 milyonluk bir kara ordusu meydana getirmesine ihtiyaç ta yoktur. Zira, harp etmek üzere yanıbaşında İngiltere, Rusya ve diğer 23 müttefik memleket bulunmaktadır. Çin ve Sovyet orduları, gizli silâhlarla teçhiz edildiği takdirde Birleşik Amerikanın 9 milyonluk kara ordusu yapmasına hiç lüzum kalmaz. Amerika 200 - 250 tümenlik bir ordu yapabilirse, büyük bir iş başarmış olur. Yani, Amerikanın 1943 senesine kadar tayyaresi ve tankı bol 3 - 4 milyonluk bir ordu meydana getirmesi maksada kâfidir.

Amerika 75 bin tank ve 125 bin tayyare yapıyorsa, bundan, bütün bu vasıtaları yalnız Amerikan ordusunun kullanacağı mânasını çıkarmamalıdır. Amerikanın müttefikleri de bu vasıtalardan istifade edeceklerdir.

Amerikalıların bu teşebbüsleri bazı kimselere «Amerikan dramı» görünüyor. Halbuki, 1937 den itibaren Almanların bir senede ordu için neler yaptıklarını bilselerdi böyle bir hataya düşmezlerdi. Otomobil ve tayyaresi insanların elinde oyuncak olan bir memlekette, bu kadar az zamanda, bu kadar çok malzeme yapmak imkânsız bir iş değildir.

Sabık Amerika Elçisinin şayanı dikkat beyanatı

(Başı 1 incide) (—)

ve eğer tehdit edilirlerse masadan kalkarak çarpışacaklardır. Hattâ bunun ümitsiz bir savaş olduğunu görseler dahi gene çarpışacaklardır. Türk ordusu mükemmel telâkki edilmekterir. Türk ordusunun sağlam bir ananesi vardır. Fakat modern malzemesi yoktur. Türk hükûmeti, bu teçhizatı iyileştirmek için büyük gayretler sarfetmektedir. Bu işte Türkiye, kiralama ve ödünç verme kanununda faydalanma hakkını vermiş olan Birleşik devletlerden yardım görmektedir.

Yegâne falsolu nokta, harbin başındanberi hiç bir zaman çok samimî bulunmamış ve bazan daha fenalaşmak temayülünü göstermiş olan Rus - Türk münasebetleridir. Bu iki millet arasındaki güçlükler, hâlâ halledilmemiştir. Türkler, 1939 Alman - Rus dostluk paktı karşısında derin hayal sukutuna uğramışlardır. 1918 denberi Rusya ve Türkiye çok sıkı dostluk bağlarile birleşmiş bulunuyorlardı. Her ikisi de garp Avrupa diplomasisinin dışında bırakılmışlardı. Bu sebepledir ki, 1939 değişmesi, Türklere çok fena gözükmüştür. Türkler, bunu bir düşmanın hançer darbesi gibi değil, fakat bir dostun hiyaneti gibi telâkki etmişlerdir.

Rusyanın Boğazları, Türkiyenin aleyhine olarak eline geçirmek için bir pazarlık yapmıya çalıştıkları şayiaları yayıldığı zaman, vaziyet daha ziyade fenalaşmıştır.

Harp Türkiye için felâketli ekonomik neticeler vermiştir. Türkiye, evvelce ithal olunan düğme, çivi, atnalı vesaire gibi her türlü mamul eşyadan büyük bir darlık içindedir. Bir kelime ile her şeyden mahrumdur. Fiyatlar külliyetli miktarda yükselmiştir. Birinci derecede ihtiyaç eşyasında yüzde 50, lüks eşyada ise çok büyük nisbette fazlalaşmıştır. Bununla beraber Türkiye fiiliyatta tayin usulünü koymamış olan yegâne Avrupa memleketidir. Çünkü ihtiyacı olan yiyeceği istihsal etmektedir.

İnsanlık mücadelesi fasılaya uğramıyacak

Kurtuluşun vazifesine Tunç vapuru devam edecek

Bütün dünya yakmakla, yıkmakla meşgul olurken Türk milleti, dost Yunan milletine kara gününde elden gelen yardımı göstermek üzere insanlık namına bir mücadele açmıştır. Bu mücadele, Kurtuluş vapuru kazaya uğradıktan sonra fasılaya uğramayacaktır. Haber aldığımıza göre Denizyolları idaresinin ayni tonajda bulunan Tunç vapuru bu vazifeye devam edecektir. Dün bu maksat için icap eden mukavele hazırlanmıştır.

Kuru baklaya el kondu

Ellerinde bakla bulunduranlar Salı günü akşamına kadar bir beyanname ile mevcutlarını bildirecekler

Vilâyetten tebliğ olunmuştur:

Millî Müdafaa ihtiyaçlarının karşılanması zaruretine binaen son kabul olunan 2/17144 sayılı kararname ile kuru bakla el konma hükmüne tâbi tutulmuştur.

Kuru baklaların el konma hükmüne tâbi tutulduğu mahallerde buraların mübayaa fiyat ve şartları İstanbul vilâyetinin Çatalca, Kartal ve Silivri kazaları idarî hudutları dahilinde beher kilosuna 12, İstanbul belediye hudutları dahilinde 13,5 kuruş fiyat konmuştur. Bu fiyatlar ecnebi maddesi % 4 e kadar olan çuvalsız dökme, naturel kuru baklaların fiyatlarıdır.

Ellerinde kuru bakla bulunduranlarm 23/1/942 gününden 27/1/1942 salı günü akşamına kadar mahallin en büyük mülkiye âmirlerine birer beyanname vermeleri tebliğ olunur. 22/1/1942

Rus - Alman harbi

Geniş ölçüde bir Rus taarruzu başladı

Mojaiskten ayrılan Almanlar batı istikametinde çekiliyorlar

Moskova, 22 (A.A.) — Sovyet gece tebliği:

21 sonkânun günü kuvvetlerimiz, düşmana ağır darbeler indirerek faşist ve Alman kıtalarının mukavemetlerini kırmışlar ve ileri hareketlerine davamla bir çok kalabalık yerleri işgal etmişlerdir. Düşman ağır kayıplara uğramıştır.

Alman Mojaisk şehrinin ehemmiyeti

Londra, 22 (A.A.) — Mojaisk'in geri alınmasından sonra Ruslar, İlmen gölünün kıyılarından başlayarak Novogorod'a karşı geniş ölçüde başka bir taarruza başlamışlardır. Mojaisk'in düşmesi Briansk - Vyazma hattında Almanların doğudaki çıkıntılarının temel taşını tamamile düşürmüştür. Bugün gelen haberler, Rus başkomutanlığının Mojaisk batısındaki bütün Alman müdafaa hatlarının süratle yıkılmasını beklediğini göstermektedir.

Londranın salâhiyetli mahfillerinde Leningrad'a Moskova ve yine Leningradla Smolensk arasında yarı yolda bulunan Ostashkov'un zaptının hususî bir ehemmiyeti olduğu çünkü bu suretle biri Leningrad çevresindeki Almanları çevirmek, diğeri Smolensk'i geri almak için iki kıskaç hareketi yapılabileceği işaret edilmektedir.

Almanların bozguna uğrayan tümenleri

Moskova, 22 (A.A.) — Sovyet tebliği ekî şunları bildiriyor:

Almanların yedi, üç yüz yirmi bir ve yüz doksan yedinci piyade tümenlerile üçüncü makineli tümenlerinin bozguna uğrayan bakiyyeleri Mojaisk'den gelerek ağır zayiat vermek şartile devamlı bir dalga halinde batı istikametinde çekilmektedirler.

Donetz'de müdafaa muharebeleri yapılıyor

Berlin, 22 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Kırımda, Sıvastopol muhasara cephesine müteveccih bir kaç düşman taarruzu akim kalmıştır.

Donetz cephesinde ve şark cephesinin merkez ve şimal kesimlerinde müdafaa muharebeleri şiddetli bir soğuk havada devam etmiştir. Bir çok taarruzlar geri püskürtülmüştür. Alman kıtaları tarafından yapılan mukabil taarruzlar muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Fenerbahçeliler bu hafta toplanıyorlar

Fenerbahçeliler bu pazar Kadıköyündeki kulüp merkezinde alelâde kongrelerini yaparak yeni idare heyetlerini seçeceklerdir.

Amerikanın tesanüdü

(Başı 1 incide) (—)

dan kaldırılıncaya kadar birbirlerini karşılıklı himaye maksadile ellerinde bulunan bütün vasıtaları harekete geçirmek hususunda tam bir tesanüt kararile birleşmiş bulunduklarını bir kere daha teyit ve ilân ederler.

Madde: 3 — Amerika cumhuriyetleri bu itibarla ve Japonyanın bir Amerika milletine tararuzu, Almanya ile İtalyanın da harp ilân etmiş bulunmaları dolayısile bu memleketlerle diplomatik münasebetlere devam edemiyeceklerini beyan ederler.

Madde: 4 — Mihver devletlerinden birile diplomatik münasebetlerin iade edilebilmesi ancak, bütün Amerika cumhuriyetlerile istişare edildikten ve ittifakla karar verildikten sonra mümkün olabilecektir.

Münasebetlerin kesilmesi meselesinin tetkikine memur tâli encümen mazbata muharriri Bolivya Hariciye Nazırı, bu husustaki raporunu bu sabah siyasî encümene tevdi edecektir.

[Gelen ajans telgraflarına göre Rio-de-Janeiro konferansında bu esaslı karara varılmazdan evvel epeyce münakaşalar ve tereddütler olmuştur. Bunun başlıca sebebi, Arjantinle Şili hükûmetinin ana kanunlarına ait şekil meseleleri dolayısile kat'i bir karara iştirakte zorluklar görmeleridir. Buna sinirlenen Amerika Âyanı Hariciye encümeni reisi B. Conully, diğer Amerika hükûmetlerile beraber hareket için Arjantinin bugünkü hükûmetini icabında devirebileceği fikrini ileri sürmüştür. Amerika Hariciye Nazırı B. Hull, bu düşüncenin Amerika hükûmetinin görüş noktasını ifade etmediğini gazetecilere söylemiştir.

Çocuk Esirgeme Kurumu balosu

Bu cumartesi günü akşamı Taksim Belediye gazinosunda Çocuk Esirgeme kurumu tarafından tertip edilen balonun bütün hazırlıkları bitmiştir. O gece için çok zengin bir eşya piyangosu da hazırlanmıştır.

Harp ekonomisine doğru

(Başı 1 incide) «—»

2 — Hususî menfaati himaye etmek, herhangi bir nevi vurguncuya fırsat vermek yolunda hükûmetin hiçbir türlü müsaade ve müsamahası yoktur. Aksine olarak hangi sınıf vurguncuyu eline geçirirse tepelemek azmindedir.

3 — Siyasî hayata mensup hiç kimse, belli başlı mevki sahibi hiç bir memur vurgun işlerinde lekelenmemiştir. Mevki ve mesuliyet sahiplerinin dürüstlüğü ve umumî menfaat esasına bağlılığı bakımından memleket iftihar edebileceğimiz yolda bir bekâret imtihanı geçirmiştir.

Fakat bu dürüstlüğe ve iyi niyete karşı bir takım usul hatâları vardır ki hedeflere varılmasını güçleştirmiştir.

Şurasını söyliyelim ki hükûmetin bugüne kadar ortaya koyduğu usul hatâları, prensip bakımından müsamahadan ileri gelmemiştir. Aksine olarak dürüst prensiplere büyük bir titizlikle bağlılığın bir neticesi sayılabilir.

Bir de şurası var ki biz doğrudan doğruya harpte olmadığımız için hükûmet bugüne kadar fevkalâde vaziyeti kabul ederek yürümemiş, normal gidişe bir takım fevkalâde tedbirler katmakla kalmıştır. Bugün harp ekonomisine dayanır bir yol tutulacağına göre bugüne kadar göze çarpan hatâlar elbette düzeltilecektir.

Tam bu sırada serbest bir münakaşanın memleket ölçüsile hayırlı olacağı kanaatile bu mesele hakkında düşüncelerimizi ortaya koymayı vazife sayıyoruz. Usul meselelerine dair başlıca göze çarpan üç noktadan yarınki yazımızda bahsedeceğiz.

Ahmet Emin YALMAN

Japonlar Avustralyaya taarruza hazır

(Başı 1 incide) «+»

pon kolları, Ugpeng'in 20 kilometre batısından İngiliz kıtalarına hücum etmişlerdir. Merkezî Malezyada cenuba doğru yol alan diğer bir Japon teşkili 21 sonkânun sabahı Labisin 20 kilometre cenup doğusunda Jongoeng kesiminde kâin bir mevkie varmıştır.

İngiltere Siyama da harp ilân edecek

Nevyork, 22 (A.A.) — Londradan Amerika ajanslarına bildiriliyor:

İngilterenin Siyama harp ilân etmesi her an beklenmektedir. Birleşik Amerika bu karara muvafakatini bildirdiği zaman bu tedbirin tatbik edileceği sanılıyor. Siyam kuvvetlerinin Japonyanın Birmanyaya yaptığı taarruza iştirak ettikleri sabit olmuştur.

Batavia, 22 (A.A.) — Celeb adalarının batı şimal son noktası olan Munşessa'daki Japon hareketleri külliyetli miktarda paraşütçü kullanma şeklinde tezahür etmiştir. Hava meydanlarına karşı şiddetli bir hücumdan sonra Japon kıtaları karaya çıkmışlar, ayni zamanda paraşütçüler de yere inmiye başlamışlardır. Iki saat zarfında muhtelif noktalara çok fazla miktarda paraşütçü inmiştir.

Birmanyaya taarruz istikametleri

Tokyo, 22 (A.A.) — Birmanya taarruzunun iki yön üzerinden yapılmakta olduğu öğrenilmiştir.

1 — Tavoy'ın işgalinden sonra cenuptan sahil boyundan yapılan taarruz.

2 — Batı yönünden ve Siyam — Birmanya sınırından başlıyarak Mulmayn'a yönlenen taarruz.

Tokyoda sanıldığına göre, Rangon bölgesine karşı başlanılan yeni harekât Birmanya yolunu kapatmak gayesile yapılmaktadır.

Toprak Ofis Umum Müdürlüğüne Ahsen Bengi tayin edildi

Ankara, 22 (Telefonla) — Toprak Ofisi Umum Müdürlüğüne, Umumî Mürakabe heyeti azasından Ahsen Benginin tayinine ait İcra Vekilleri heyeti kararı yüksek tasdika iktiran etmiştir.

Bir senedenberi bu vazifede hüsnü hizmeti görülmüş olan eski Umum Müdür vekili Hulkiye hizmetinden dolayı Ticaret Vekâletince teşekkür edilmiştir. Hulki asli vazifesi olan Umum Müdür muavinliğine avdet etmiştir.

(B. B.)

TAKSİM SİNEMASINDA

Bugün'ü Cuma matinelerden itibaren

Muhteşem Mizanseni... Fevkalâde temsili... Heyecanlı mevzuu ile san'at meraklılarının gözlerini kamaştıracak olan Sinemanın en yüksek bir zaferi... Film dünyasının en büyük heyecan kaynağı:

KIZIL SİLAHŞOR

(TÜRKÇE)

Kanlı Ihtiraslar, Harikulâde sergüzeştler.....
Tarihin Entrikalarla dolu bir sahifası.....
Aşk sahnelerile kaynayan şatoların iç yüzü....
Şövalyelik devrinin en parlak cengâverli'k destanı....
Herkesin göreceği, seveceği ve candan alkışlayacağı azamet ve ihtişamile başları döndüren, kanlı macera, heyecan ve aşk dolu sahnelerile kalpleri titreten emsalsiz bir eser.

Kurtuluş faciasının heyecanlı hikâyesi

(Başı 1 incide) — —

sandaldaki su dizkapaklarımıza kadar geliyordu. Biraz evvel dolu bulduğum diğer sandal şimdi gözüme bomboş göründü. Kaptana seslenerek boş yer varsa bizi almasını rica ettik. Sandal zorlukla yaklaştı. Ben, üçüncü kaptan, bir gemici içeri atıldık. Diğer gemicinin sandala ayak basmasile terkettiğimiz sandalın kaybolması bir oldu.

Bindiğimiz sandal o kadar doluydu ki kürek çekmeğe imkân yoktu. Yavaş yavaş ortalık ağardığından kayalığın halini de farketmeğe başladık. Müthiş dalgalar buraya çarparak parçalanıyordu. Kayalık duvar gibi dümdüzdü. Sandalı yanaştırmanın imkânı yoktu. Hepimiz denize dökülüp ölmeğe mahkûm gibi görünüyorduk. Vapura gelince, altı delindiği için her an batabilirdi. Bu sırada marangoz Hasanın geminin karaya bindirdiği noktada göründüğünü ve bir halata sarılarak kendini boşluğa bıraktığını ve gemiye bir tekme vurup ayrıldıktan sonra havada sallandığını gördük. Kayalığa kadar en az üç, dört metrelik mesafe vardı. Bir kaç defa gemiye çarpıp gerildikten sonra kendini kayalar üstüne attı. Bir müddet kalkamadı. Nihayet son gayretle fırlayarak gemidek Seyfi reise bağırdı:

— Halatı at.

Tekrar gemiye dönüş

Marangoz Hasan bunu bir kayanın etrafına sararak düğümledi. Bu suretle kaya ile ilk temas temin olunmuştu. Bize bağırdılar:

— Tekrar gemiye gelin. Buradan karaya çıkmaktan başka çare yok.

Gemiye gitmek mi? Gemi her an batabilirdi. Fakat başka çaremiz de yoktu. Bin zorlukla. bin türlü cambazlıkla gemiye tırmandık. Yukarıdan iplerle kayalığın üstüne teker teker sarktık. Bu kayalık mübalâgasız milyonlarca keskin balta ucu bir araya getirilerek yapılmış gibiydi. Vapur batırmak için vücude getirilmiş gibi bir hali vardı.

Sancak ve Atatürkle İnönünün resimleri

Hepimiz kayalığın düzce bir yerine toplanınca İstanbul tramvaylarının sahanlığına benzer bir manzara hasıl oldu. Yukarıdan gemiciler beş, on battaniye, bir çuval peksimet attılar. Bu sırada çarkçıbaşı geminin sancağile ve Atatürkle İsmet İnönünün çerçeveli resimlerile göründü. Bunlar saygı ile kayalığa indirildi. Bu manzara karşısında maneviyatımız birdenbire yükseldi.

Kayalıktan yukarı doğru giden 150 metrelik dik duvara benzeyen yerleri nasıl tırmandık? Bunu hâlâ bilmiyorum. Alp dağlarına tırmanmağa kudretten alışmış gibi, zaruret bize usuller icat ettirdi. İplerle birbirimize tutunarak gemicilerin gayretile yukarı tırmandık. Üzerimiz ıslak olduğu için buz tutmuş gibi bir haldeydik. Fundalıkta on beş dakika kadar ilerledikten sonra bir çam altında kocaman bir ateş yakarak ısındık.

İstanbula haber

Gün ağarınca Marmara adasında olduğumuzu anladık. Vapurda iken karanlıkta birdenbire yerimizi tayin edemediğimiz için telsiz memuru İstanbulu bularak Marmara adası civarındaki Hayırsızadaya çıktığımızı S. Os... imdat işaretile beraber haber vermişti. Adanın bizim çıktığımız yeri, hiç meskûn olmayan fundalıktan ibaretti. Buralara belki hiç insan ayağı basmamıştı. Çarkçıbaşı Tahsin, uzakta görünen tarlalar tarafına denizden gitmekten başka çare olmadığını düşündü. İkinci kaptan ve iki gemici ile beraber tekrar deniz kenarına inerek sandala bindiler ve dalgalar arasında çırpınarak tarlaların istikametini tuttular. Ricamız üzerine telsiz memuru tekrar vapura dönerek bütün tayfanın kurtulduğunu ve kazanın tam yerini İstanbula bildirdi.

Kurtuluşun son nefesleri

Saat tam dokuzda uzaktan boğuk gürültüler gelmeğe başladı. Geminin tamamile batmakta olduğunu anladık. Arkadaşların bir kısmını ateş başında bırakarak Rıdvan kaptanla beraber tekrar sahile indik. Kayalar üzerinden Kurtuluşun tamamile yana yattığını ve güverte üzerinde fıçıların yüzdüğünü gördük. İçeriden gelen boğuk gürültülerden bölmelerin teker teker patlayarak su aldığını gördük. Kaptan, sevgili bir ölü ile veda ediyor gibi gözleri yaşararak:

— Kurtuluş artık batıyor, dedi.

Aradan bir kaç dakika geçmeden Kurtuluş sancak tarafına döndü. Bir an içinde tamamile sular içinde kayboldu. Deniz kaynadı, içeriden boğuk gürültüler geldi. Biraz sonra ön direğin kırık olarak suyun üstüne çıkmasından denizin dibinde geminin tekrar doğrulduğunu anladık. Biraz sonra kaptan kulesinin üstündeki Kızılay işareti suyun sathına çıktı. Ambar kapaklarının patlamasile binlerce koli dalgalar arasında yüzmeğe başladı. Bunlardan herbirini Yunanistanda bir aç aile, bir sürü aç çocuk bu saniyede Hızır gibi bekliyordu.

Gemicilerin bir kısmı zaten kayalıktan hiç uzaklaşmamış, gemilerinin akıbetine yaşlar dökmüşlerdi. Suyun yüzündeki kolileri görünce içlerinden biri gözlerinden taşan yaşları yenile silerek:

— Beş yüz bin kişinin rızkı Kurtuluşla beraber gitti. diye söylendi.

Hep ağladık. Uğultular kesildi, sular tekrar kaynaştı. Dalgalar kolileri sahile atmağa başlamıştı.

(Kurtuluş), insanlık namına giriştiği mücadelede son nefesini vermişti. Saat tam dokuz buçuktu. Kendine mezar olan yere gözlerimizle son bir veda ettikten sonra kayalığı tekrar tırmandık.

Ateşin yanında ısınmağa meydan kalmadan 13 ile 18 yaşları arasında dört köylü çocuğu gelip bizi buldu. Deniz kenarındaki kaya yolundan sürünüp geldiklerini, âkibetimizi çarhçı başının anlattığını söylediler.

— Biz de ayni yoldan gidelim dedik.

— Imkân yok, diye cevap verdiler. Geçemezsiniz. Dağ yolundan gitmekten başka çare yok.

Sualimiz üzerine dağ yolunun bir buçuk saat sürdüğünü söylediler. On buçukta yola çıktık. Çocuklar önümüze düştüler. En büyükleri, elinde bir satır, fundalıktan yol açıyordu. Gösterdikleri dağ tepesine varınca köyden eser görmedik. Kocaman bir hendek, sonra tekrar dik bir tepe vardı. Çocukları her birimiz ayrı ayrı azarladık. Hiç ses çıkarmadılar. Hendeği aştık, bin zorla tepeye tırmandık. Köyden eser yok. Yeni yeni kayalıklarda ellerimiz, dizlerimiz parçalandı. Canımızı kurtarmak için bin zahmete giren köylü çocuklarını o sırada bir döğmediğimiz kaldı. Son gayretimizi sarfederek yeni ve dik bir tepeyi de aşmamızı tavsiyeden başka bir cevap vermediler. Geri dönmek için hiç birimizde cesaret yoktu. Tam dört buçuk saat gittikten sonra fundalık ve kayaları aşıp yarım metre genişliğinde, çamurlu bir patikaya kavuştuk. Burası gözümüze asfalt yol gibi göründü. Yeni bir tepenin arkasından eski ismile Pulatya, şimdiki adıyla Yeni Saraylar karşımıza çıktı.

Müşterek korkulu rüya ile geçen bir gece

Yarım saat sonra köy kahvesinin bidondan yapılmış ve gaz tenekelerile yamanmış sobasının etrafında ki peykelere serilmiştik. Orada içtiğimiz çay, bütün hayatımda boğazımdan geçen şeylerin en lezizi gibi geldi. Köylü bize nasıl ikram edeceğini bilmiyordu.

Çarhçı başı boş durmamış, Marmara nahiyesi merkezine adam göndererek halimizi yıldırım telgrafla bildirmişti. 30-40 evden ibaret köyün halkı her birimiziri birer eve yerleştirdiler. Ben muhtar B. Omerin evine misafir oldum. Bitap bir halde yataklara serildik.

Ertesi gün gözümüzü açınca denizin kudurmakta devam ettiğini ve karın diz boyunu aştığını gördük. Bir araya gelince biribirimize rüyalarımızı anlattık'. Hepimiz ayni korkulu rüyaları görmüştük. Geminin sarsıntısını duyar gibi olarak ve geminin kayalara çarparken çıkardığı madeni sesi rüyamızda işiterek defalarla uyanmıştık.

Türk yavrularının ince düşünceleri

Bize gelen delikanlılardain biri muhtarın oğlu Enverdi. Beş saatlik yolu bize neden bir buçuk saat diye gösterdiklerini sordum. Verdiği cevap şu oldu:

— Eğer size kayalıklar ve insan ayağı basmıyan fundalıklar arasından beş saat gideceğinizi söyleseydik o yorgun ve meyus halinizde mümkün değil, göze alamaz, o dağ başında kalır ve bu gece hepiniz donardınız. Sizin iyiliğiniz için yalan söyledik.

Bunu arkadaşlara anlattım. Hepimiz bu köylü Türk Yavrularının ince düşüncesine ve nezaketine hayran olduk. Yolda hepimizden azar işitirken bile maksatları ne olduğunu belli etmemişlerdi. Bu asil ruhlu çocuklara yaptığımız kötü muamelenin azabını hâlâ çekiyoruz. Hakları vardı: Hakikati söyleselerdi mümkün değil bu zahmeti göze alamıyacaktık. Denizin pençesinden mucize şeklinde kurtulduktan sonra dağ başında donacaktık.

Çarşamba günü 11 de Denizyollarının Trak vapurunun uzaklardan geçtiğini gördük. Derhal sahilden bir kaç bayrak salladık. Bir düzüye silâh attık. Nihayet Trakm uzaktan manevra yaparak bize doğru geldiğini sevinçle gördük. Deniz hâlâ kudurmuş bir halde idi. Trak yanaşamıyordu, nihayet büyük tahlisiye filikasını indirdi. Hepimizi sahile top landık. Köylülere teşekkür ederek vedalaştık. Filikaya bindik. Dalgalar arasında yarım saatlik son bir sallantıdan sonra müşkülâtla Trak vapuruna teker teker tırmanabildik. Sıcak salonda bir konyakla bir çay.. Dünyaya yeniden geldiğimizi o saniyede duyduk.

Bu geçirdiklerimiz iki gün evvel mi başımdan geçti? Buna hâlâ inanamyorum. Eğer bunların hepsini değil, küçük bir kısmını bir korkulu rüya diye uykuda görseydim dehşetten titrerdim.

Kurtuluşun battığı gün Yunan milleti için bir matem günüdür. Kahire radyosu, Yunanca neşriyatında, Türk milletinin büyük fedakârlıkla gönderdiği Kurtuluş vapurunun aç Yunanistanda sabırsızlıkla beklenen hamulesile beraber battığını haber vermiştir. Bu acı haber Yunanistanda ezici bir tesir yapacak, halktaki yeis ve ümitsizliği son hadde çıkaracaktır.»

SİYASÎ İCMAL

General kıştan sonra General Tifüs

Yazan: M. H. ZAL

Harbe ait plânlar yapılırken kılı kırk yararlar, her türlü âmilleri hesaba katarlar, fakat insanların iradesinin haricinde kuvvetler vardır ki bunlar harekete geçince en mükemmel plân altüst olur, ince hesap boşa gider.

General kış, şark cephesinde bu yolda tesirler yapmış, harbin gidişini ters bir istikamete çevirmiştir. Şimdi de bu generalin yanı başına ayni korkunç neviden iki yoldaş daha katıldığını duyuyoruz: General tifüs ve general tifo...

Muhtelif cephelerde zorluklar geçiren, gıdasız kalan, türlü türlü suretlerle tabiatın şiddetlerile karşı karşıya kalan milyonlarca asker, yüz milyonlarca insan; kışla ittifak kuran bu iki yeni generalin saldırılarına karşı himayesizdir. Insan hayatını korumak için, binlerce senelik medeniyetin hazırladığı imkânları, büyük fen adamlarının özenerek yarattıkları çareleri insanlar yine kendi ellerile yıkmışlar ve tabiatin karşısında; en iptidai insanlara mahsus aciz ve çaresizlik içinde kalmışlardır.

Tifo ve tifüsün şark cephesinde alıp yürüdüğü ve komşu memleketlere yayılmıya başlandığı söyleniyor. Bu harbe nisbetle çok medeni bir harp sayılan 1914 muharebesinden sonra Istanbul nezlesi salgını başgöstermişti. Dört harp senesinde ölen insanların beş misli bir kaç ay içinde bu yüzden yok olmuştu. Bu vaka, geçen harpten kat kat fazla ezilen Avrupa insanları arasında salgınlar, bir defa başlarsa eski asırların kara ölüm dediği vebayı gölgede bırakabilir.

Harp nasıl bitecek diye düşündüğümüz zaman filân tarafın filân tarafa galebe edeceği, filân devlet adamının ipucunu elden kaçıracağı, diğer filân devlet adamının daha usta çıkacağı hatırımıza geliyor. Halbuki general kıştan sonra general tifonun ve general tifüsün sahnede görünmesi, insanın gözünü şu bambaşka ihtimallere benzer neviden ufuklara çeviriyor ve insan şu şekilde düşüncelere varıyor: Acaba tabiatin açlık, zorluk ve hastalık şekindeki âfetleri insan iradesine baskın çıkmıyacak mı? Acaba günün birinde bunlar zorlu seslerile barış emirlerini vermiyecekler mi ve insanlara toptan intiharla uğraştıklarını nihayet hatırlatmıyacaklar mı?

Rus - Japon münasebetleri

(Başı 1 incide) X

deniz sahasına dair bazı şeyler söylemiş ve ordu ile donanmanın Jolo adasını işgal ederek Borneo ile Hindanao arasında denizi kapattıklarını ve deniz kuvvetlerinin cüretkârane bir akın da yaptıklarını söylemiştir.

Tokyo, 22 (A.A.) — Japon parlâmentosunun dünkü toplantısı saat 16 da bitmiştir.

Mebus Okadonun istizahına cevap veren Başvekil Tojo, Okyanusun muhtelif topraklarını geliştirmek imkânlarını araştırmak üzere Tokyoda bir enstitü kurulacağını, bundan başka bu topraklara ait bütün meselelerle meşgul olmak üzere bir de merkezi büro teşkil olunacağını söylemiştir.

Muharip devletler tebaasından Türkiyeye iltica edenler

Ankara, 22 (Telefonla) — Iskân kanunu mucibince göçmenlerin nakledilen kimselerin iaşesine dair beyannameye ek olarak yeni bir talimatname hazırlanmıştır. Buna göre muharip devletler tebaasından olup ta vaziyeti hazıra dolayısile Türkiyeye iltca eden sivillerin malî vaziyetleri müsait olmıyanların gerek mürettep yerlerine gidinciye kadar, gerekse mürettep yerlerinde kendi vaziyeti içtimaiyeleri ile mütenasip bir surtte iskân yardımlarına tâbi tutulacaklardır. Yapılacak yardım ma halli idare heyetlerinin tayin ve tesbit edeceği iaşe ve ibate gibi zaruri ihtiyaç maddeleridir. (B.B.)

HİKÂYE

BİR MEKTUP

Yazan: *Neclâ MARAŞ*

Saradan Sabahate!

Sevgili Sabahat! Sana çoktanberi mektup yazmadım. Fakat eminim ki yazılarımı sonuna kadar okuduktan sonra bana hak vereceksin. Çünkü burada tefrikalar donatacak büyük bir gönül romanının özü var.

Sabahat! Arkadaşının şimdiki kadar güç anlar geçirdiğini hiçbir zaman tahmin edemezsin. Ne tuhaf, ben eskiden böyle şeylere güler, bir insanın en büyük sırrını bir başkasına açabilmesine kızardım. Meğer insanları hiçbir yakınlık tanıtmadan birbirinden uzaklaştıran şey saadetmiş. Hayır Sabahat. sana onun şahsını uzun uzun tarif edecek değilim. Hem bunlara ne lüzum var. Fakat onu nasıl büyük bir tevekkülle sevdiğimi, nasıl sabırla beklediğimi bilmelisin.

Korkuyordum. Ona bu zaafımı sezdirmekten korkuyordum. Çünkü bana karşı yakın bir arkadaştan başka bir şey değildi ve başka birini seviyordu, bunu hissediyordum. Sabahat! Bilmezsin, tasavvur edemezsin bu aşk benim için ne büyük ve ne mukaddesti. Artık ben onun değil, bu aziz hissimin esiri idim. Neden başkaları benimle uğraşıyor bilmem. Ben kimseye bir şey yaptım mı? Karşılıksız büyük aşkımı bile kalbime gömdüm. Ne isyan ettim, ne feryad ettim, ne vahşi canavar oldum. Ne de kendimi onun ayaklarına kapanacak kadar zillete düşürdüm. Ne yaparsam kendime oluyordu. Bazan saatlerce odama kapanır ağlardım.

İşte tam bu sıralarda amcamın büyük oğlu Necdetten bir evlenme teklifi aldım. Beni ne zamandanberi sevdiğini, fakat hayatını kazanmayı beklediğini, eğer kabul edersem bütün varlığile beni mesut etmeğe çalışacağını yazıyordu. Hiç cevap vermedim. Ne yapabilirdim ki... Kalbim tamamile başka birisine aitken, nasıl samimî duygularını bana dürüst bir tarzda anlatan adamla hayatımı birleştirebilirdim Bu ona karşı büyük bir alçaklık olmaz mıydı? Çünkü içimde her gün biraz daha yerleşen sevgi, artık yabancı okşamalara katlanma hissini benden söküp almıştı...

Necdet tekrar tekrar yazdı. Hiç birine cevap veremedim. Doğruyu söylemekten, büyük sırrımı ifşa etmekten korkuyordum. Onun açık ve dürüst hislerini bildiren yazılarına daima sükûtla mukabele ettim. Bu tarz onda şiddetli bir infial uyandırdı. Kendisile alay ettiğimi zannediyordu. Önce yalnız başına çırpındı, mücadele etti. Sonraları intikam almak hevesine kapıldı. Zavallı çocuk ne türlü hareket etse üzerimdeki tesirin ayni olacağını ve benim onun hislerine hiç bir şekilde cevap veremiyeceğimi bilseydi, o zaman belki bu kadar küllfete lüzum görmezdi.

İşte Sabahat, Necdet böyle bir intikam gösterişine kapılarak evlenmeğe karar verdi. Geçen akşam nişanlandı. Hepimiz orada idik. Necdetin hali o kadar tabii değildi ki, kahkahası, neşesi, konuşuşu, sükûtu her şeyi, her şeyi göze batıyordu.

Sabahat, o gece öteki de orada idi ve benim ne boş bir ümide kapıldığımı ispat etmek ister gibi daima benden uzak durdu, daima acı ve kaba tavırlarile samimî hislerimi baltalamaktan zevk duydu. Fakat ben ondan bir şey beklemiyordum. Temiz duygularıma zerre kadar ihtiras tohumu karışmamıştı. Ondan ayrı kaldığım zamanlar nasıl ıstırab çekiyorsam, yakın bulunduğum zamanlarda da aynı acıyı hissediyordum. Vakit hayli ilerlemişti. Onunla dans ediyorduk. O kadar heyecanlı idi ki elimi tutan parmaklarının titrediğini hissediyordum. Birdenbire durdu:

— Sara dedi. Eğer darılmazsan, aklına bir şey gelmezse dansı bırakalım.

Hiçbir cevap vermedim. Başımı iğerek ayrıldım. Çok fena olmuştum. Bütün asabım garip bir tarzda titriyor, gözlerime toplanan yaşlar taşmak istidadı gösteriyordu. Kendimi bahçeye bakan bir odanın penceresi önüne dar attım. Başımı demir parmaklıklara dayadım. Öylece ne kadar kaldım bilmem, omuzuma cesaretsiz bir elin dokunmasile döndüm. Birdenbire odanın loşluğunda kalan gölgeyi farkedemedim. Fakat gittikçe gözlerim karanlığa alıştı. Hatlar şekillendi. Yanı başımda duran insan Necdetten başkası değildi. Başımı çevirip ağladığımı görünce sapsarı yüzünde garip gerilişler hasıl oldu, alnı kırıştı. Elimi tuttu, kuvvetsiz ve sönük bir sesle:

— Ben zaten böyle olacağını biliyordum, dedi ve şaşkınlığımın derecesini kavramadan devam etti:

— Sara, bizler mukadderatın birer oyuncağıyız. Eğer sen istemiş olsaydın, kaderi kendimize oyuncak etmesini de bilecektik.

Sesi ağlıyordu. Daha hafif ve titrek bir sesle:

— Hayır, dedi. Daha hiçbir şey kaybolmuş değildir. Eğer şimdiden sonra da istersen...

Cümlenin sonunu beklemeden dalgın dalgın:

— Doğru, dedim İnsanlar daima kaderin oyuncağıdırlar.

Bağırmak, isyan etmek istiyordum. Boğazıma bir şey tıkandı. Anlaşılamamanın verdiği bir bunaltı ile hıçkıra hıçkıra ağlamağa başladım. Tam o sırada Necdetin ıslak dudaklarının saçlarıma değdiğini hissettim. Hızla başımı kaldırırken şiddetle açılan kapıdan bir kadın çığlığı duyuldu. Bunu Necdet de işitmişti. Fakat gözlerinde büyük bir zafer pırıltısile ellerime sarıldı:

— Sara, kimse umurumda değil, bana hemen cevap ver, büyük bir iskandal olacak diyordu.

Sabahat! o gece o bütün ısrarlarına rağmen ağzımdan bir kelime alamadı. Fakat Necdetten ayrılan nişanlısının iki gün sonra Fikretle birleşmek üzere olduğunu haber aldım. Mademki ben artık mahvolmuş bir insandım. Başka birini de öldürmeğe hakkım yoktu. Elimi büyük bir sadakat vaadile Necdete uzatabilirdim. Kocamı belki hiçbir zaman sevemiyeceğim Sabahat! Fakat hiçbir zaman da ona karşı olan vazifemi anlamıyacak kadar gafil olmıyacağım.

İşte kardeşim sana şu satırlarda ufak bir hulâsasını yaptığım bu gönül masalının benim için bir ölüm dirim meselesi olduğunu kimse takdir etmedi. Artık ebediyete kadar kalbime gömdüğüm aşkımı sana bile anlatmak hakkına sahip değilim. Evet, ben artık evli bir kadınım. Kim ne derse desin, kocama karşı duyduğum hisse belki biraz saygı, biraz da acıma adı verilebilir. Fakat aşk asla!

N. Maraş

Hatay'da feyezan

Antakya, 22 (A.A.) — Şiddetli yağmurlar yağmaktadır. Afrin, Asi, Karasu ırmakları taşmıştır. Amik ovası sular altındadır. Vaktinde alınan tedbirlerle mal ve can kayıbı yoktur. Su basan köylerin halkı hayvanlarile, yiyeceklerile birlikte yüksek yerlere taşınmışlardır. Maddî hasar yoktur. Şehrin Dıbağhane ve çarşısını da su basmıştır.

İzmitte bir muhtekir sürgüne mahkûm edildi

Izmit (Hususi) — Şehrimizde vurgunculuk suçundan evvelce mahkûm edilen maruf manifatura tacirlerinden Salim hakkındaki evrak Temyizce nakzedilmişti. Izmit ve bölgesinde büyük bir ilgi uyandıran bu önemli vurgunculuk muhakemesine tekrar başlanmış ve asliye ceza mahkemesi hâkimi B. Seyfi Uğur vurgunculuğu sabit olan Salimi 3 yıl, 4 ay, bir gün Kiğiye sürgüne ve 1000 lira da para cezasına, mallarının da elinden alınmasına mahkûm etmiştir.

İzmitte spor canlanıyor

Izmit (Hususi) — Şehrimizde çoktandır sönük ve hareketsiz duran spor bugünlerde kımıldanır gibi olmaktadır. Verilen malûmata göre Adapazarı güreşçileri merkeze getirilerek çalıştırılacak ve iyi derece alanlar Türkiye güreş müsabakalarına iştirak ettirileceklerdir. Ayrıca Bisiklet ve Atletizm Ajanları da Adapazarına giderek orada bisiklet ve atletizm müsabakaları tertip edeceklerdir

Harbin Meşhur Adamları — I

NEVİLLE CHAMBERLAİN

Hususi ve Siyasi Hayatı

Fiyatı 25 Kuruş

Harbin Meşhur Adamları — II

ADOLF HİTLER

Hususi ve Umumi Hayatı

Fiyatı 30 Kuruş

HİLMİ KİTABEVİ

DOKTOR

ORFANİDİS

Cild ve Zührevi mütehassısı

Beyoğlu Suterazi sokak No. 5

Nil apartman 2 ci kat Tel 43734

Doktor

H. BENSUSEN

İç ve Çocuk Hastalıkları Tedavi Eder

Cuma günleri fakir hastaların meccanen tedavisine tahsis edilmiştir

Muayenehanesi: Galata, Şişhane, Mektep sokak, Salti Ap., No. 7/2

Saat 14 ten 20 e kadar hasta kabul eder

BULMACA

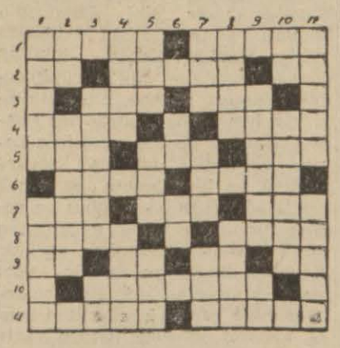

Soldan sağa: 1 — Aydınlatma vasıtalarından; Şeytan. 2 — Gıda maddelerinden; Devam ettirme; Ayak. 3 — Valide; Dört halifeden biri. 4 — Bir hayvan; İrat. 5 — Serkeş; Bir peygamber; Çok iyi. 6 — Taharri eder; Yüz. 7 — Alaturka ve alafranganın benzer tarafı; Bir sayı; Bağırsaklar. 8 — Tahtası noksan; Uçucu bir madde. 9 — Bir hayvan; Nefi edatı; Birli; Uzak işareti. 10 — Katılık. 11 — İlgi; Bir nevi bezelye.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Mecnunu çıldırtan; Bir vilâyetimiz. 2 — Bir hayvan; Soydanlık. 3 — Deniz generali; Şart edatı. 4 — Yapı; Bir hayvan. 5 — Su ile çevrili kara. Büyük; Fasıla. 6 — Akıl; Beyan edatı 7 — Kinaye; İsyan eden; Balat'ın ortası. 8 — Musibet; Tutsak. 9 — Oturma; Kafanın yarısı. 10 — Kalın iplik; İşaret. 11 — Çöl; Bir taşıt.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 — Papağan; Pay. 2 — Otel; Hisar. 3 — Kâbus; Tam. 4 — Eti; Damar. 5 — Re; Oyun. 6 — Yad; Elma. 7 — Yalabuk. 8 — Asa; Tamam. 9 — Ani; Lâla. 10 — Bağ; Er. 11 — Kalaylama.

Yukarıdan aşağıya: 1 — Poker; Yas. 2 — At; Temas. 3 — Peki; La: Ak. 4 — Âlâ; Oya; Ağa. 5 — Yaban. 6 — Ahududu; İsa. 7 — Nisan; KT. 8 — Alil. 9 — Pataklama. 10 — Arar; Âlem. 11 — Marmara.

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program	19,00 Konuşma
7,33 Müzik	19,15 Müzik
7,45 Ajans	19,30 Saat ayarı
8,00 Müzik	19,45 Müzik
8,15 Evin saati	20,15 Rad. gazetes
8,30/8.45 Müzik	20,45 Müzik
12,30 Program	21,00 Ziraat
12,33 Müzik	21,10 Temsil
12,45 Ajans	21,30 Konuşma
13,00 Müzik	21,45 Müzik
13,30/14,00 Müzik	22,00 Müzik
18,00 Program	22,30 Memleket
18,03 Müzik	22,45 Müzik
18,40 Müzik	22,55/23,00 Yarınki Program

BORSA

22 İKİNCİKÂNUN 1942

1	Sterlin	5,22
100	Dolar	129,5275
100	Pezeta	12,89
100	İsveç kronu	30,75

Eshamı ve Tahvilât

	L.	K.
1933 Türk borcu I	23	25
1933 İkramiyeli Ergani	22	15
1934 Sıvas - Erzurum	19	65
T. Cümhuriyet Merkez B.	142	50
Anadolu Demiryolu tahvili	49	75

NUKUT

Türk altını (Reşat)	32	30
Türk altını (Hamit)	31	30
Kalın beşibirlik	150	00
Kalın beşibirlik (Hamit)	153	00
Kalın beşibirlik (Reşat)	163	00
Altın gramı	4	52

DOKTOR

TARANTO

Dahili hastalıklar mütehassısı

(PNÖMOTORAX TATBİK EDİLİR)

Tünel, Şahdeğirmen S. No. 5

Tel: 49206

DOKTOR

HAFIZ CEMAL

LOKMAN HEKİM

Dahiliye Mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri: Pazar hariç hergün 2,5. Tel: 23898

Sahibi ve neşriyat müdürü Ahmet Emin YALMAN

Vatan Neşriyat Türk Ltd. Şti.

Vatan matbaası

GRİPİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRIP, ROMATIZMA

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Türkiye Cümhuriyeti

Ziraat Bankası

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265.

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor.

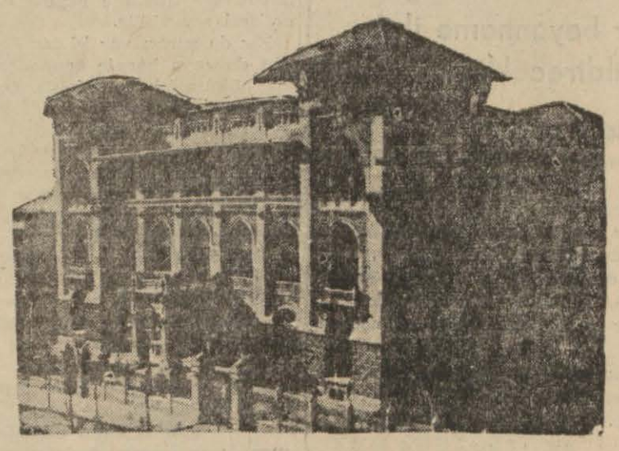

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1,000	liralık	4,000	lira	100	adet	50	liralık 5,000 lira
4	»	500	»	2,000	»	120	»	40	» 4,800 »
4	»	250	»	1,000	»	160	»	20	» 8,200 »
40	»	100	»	4,000	»				

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kuralar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran, 11 eylûl, 11 Birincikânunda çekilecektir.

BRONŞİTLERE KATRAN HAKKI EKREM

İSTANBUL BELEDİYESİ ŞEHİR TİYATROSU

Dram kısmı — Bu akşam 20,30 da — YAŞADIGIMIZ DEVİR

Komedi kısmı — Bu akşam 20,30 da — İŞÇİ KIZ

REKOR!...

Zeytinyağlarının Halisiyetinin aksini ispat edene

-1000- Lira ikramiye Verilir.

Zeytinyağı istediğiniz zaman yalnız

Rekor Zeytinyağlarını

Bakkalınızdan ısrarla isteyiniz.

Adrese dikkat: Istanbul Tütün Gümrük Kemerli so. No. 21 Tel. 24197

Istanbul ikinci icra memurluğundan:

Dosya 939/2894

Bir borçtan dolayı mahcuz olup açık arttırma ile paraya çevrilmesine karar verilen ve tamamına 6500 lira kıymet takdir olunan Beyoğlunda Kamerhatun mahallesinin Duraç sokağında eski 21, 23, yeni 38 numaralı kâgir evin dörtte bir hissesile yine ayni mahallede Ağaççileği sokağında tamamına 3450 lira kıymet takdir olunan eski 6, 8 yeni 2 numaralı kâğir evin dörtte bir hissesi ve yine ayni mahallede Ağaççileği sokağında tamamına 2662 lira kıymet takdir olunan eski ve yeni 5 numaralı kâgir evin kezalik dörtte bir hissesi açık arttırmıya çıkarılmıştır.

Duraç sokağında yeni 38 sayılı evin evsafı:

Bodrum kat: Zemin katından ahşap merdivenle inilir. Zemini karosiman döşeli bir taşlık üzerine zemini toprak bir oda, kömürlük, helâ, zemini karosiman maltız ocak, tavanı putrel, sabit raf ve tezgâh, mutfak aralıkta bir helâ, zemini karsiman, sabit çift kazan, mermer tekneli çamaşırlık olup koridordan bahçeye çıkılan demir kapısı vardır.

Zemin kat: Çift kanat demir kapıdan girilen zemini karosiman antre ve iki basamakla camlı kapıdan girilen bir sofa üzerine birbirinden geçilen iki oda alafranga helâ ve bahçe tarafında diğer bir oda olmak üzere üç odadır.

Birinci kat: Bir sofa üzerine üç oda, alafranga helâ, odalar şahnişlidir.

Ikinci kat: Bir sofa üzerine üç oda alafranga helâ merdiven başı camekânla kapalıdır ve merdiven başında camekânla ayrılmış mutfak vardır. alnız burada hava gazı tesisatı vardır.

Çatı kat: Ahşap merdivenle çıkılan bir sofa üzerine üç küçük oda, kiler, zemini karosiman duvar korkuluklu terastır.

Bu evin mesahası 119 metre mikâp olup bundan 82 metre mikâbı bina geri kalan bahçedir.

Ağaç çileği sokağındaki yeni 2 No. evin evsafı

Evin zemin katına sokaktan 4 basamakla çıkılan ve çift kanat demir kapıdan girilen zemini mermer döşeli antrenin sağında bir oda, antredeki camlı kapıdan geçilen bir sofa üzerine mermer musluk taşı bulunan bir oda vardır.

Bodrum kat: Iki kömürlük, bir helâ bir ocak, sabit kazan, mermer tekne, bir mutfak.

Birinci kat: Bir sofa üzerine ikisinin tavanı volto, iki oda, alafranga fayans helâ, musluk taşı vardır.

Ikinci kat: Bir sofa üzerine ikisinin tavanı volto üç oda, alafranga helâ ve musluk taşı vardır.

Çatı kat: Bir sofa üzerine ikili maltız ocak, mozaik musluk taşı oda ve zemini karosiman önü duvar korkuluklu terastır. Binanın beden duvarları kâgir dahilî aksamı ahşaptır. Tavanlar kısmen kalemkârdır. Şahnişi olup ikinci katta üstü balkondur. Ortadaki duvar 38 numaralı evle müşterektir. Mesahası 50 metre mikâp olup bundan 5 metre mikâbı aydınlıktır.

Ağaççileği sokağında 5 No. lu evin evsafı

Binanın beden duvarları kâgir dahilî aksamı ahşaptır. Çift kanat demir kapıdan girilen zemini mermer antre, çift camlı kapıdan geçilen bir sofa üzerine alafranga helâ, arka cephede bir oda vardır.

Bodrum kat: Zemini karosiman döşeli taşlıkta altında sarnıç olup zemini karosiman maltız ocaklı mutfak, merdivenin altı kömürlük arka cephede bağdadi sıvaları dökülmüş bir oda ve aydınlık mahalline çıkılan bir kapısı vardır.

Birinci kat: Bir sofa üzerine karşılıklı iki oda ve kiler.

Ikinci kat: Bir sofa üzerine karşılıklı iki oda tavanları kalemkârdır.

Çatı kat: Bir sofa üzerine bir oda iki kiler, zemini karo mozaik, duvar korkuluklu terastır. Binanın bir kısım duvarlarile tavanları kalemkâr ahşap aksamı yağlı boyalı, tavan sıvası kısmen dökülmüştür. Mesahası 56 metre mikâp olup bundan 10 metre mikâp aydınlıktır.

Işbu gayri menkul hisselerinin artırma şartnameleri 1.2.942 tarihinden itibaren 939/2894 numara ile Istanbul ikinci icra dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. Ilânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak istiyenler işbu şartnameye ve 939/2894 dosya numarası ile memuriyetimize müracaat etmelidir.

Arttırmıya iştirak için yukarda yazılı kıymetin yüzde 7,5 nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu tevdi edecektir. (Madde 124).

Ipotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakları sahiplerinin gayri menkuller üzerindeki haklarını hususî ile faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren 15 gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicilli ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar.

Gösterilen günde arttırmıya iştirak edenler arttırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malûmatı almış ve bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunur.

Işbu gayri menkullerin hisseleri 20.2.942 tarihine müsadif cuma günü saat 14 ten 16 ya kadar Istanbul ikinci icra memurluğunda üç defa bağırıldıktan sonra en çok artırana ihale edilir. Şu kadar ki arttırma bedeli gayri menkuller için tahmin edilmiş olan kıymetin en az yüzde 75 ini bulmak ve satış istiyenin alacağına rüçhanı olan diğer alacaklılar o gayri menkuller ile temin edilmiş ise bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olmak ve bundan başka paraya çevirme ve paylaştırma masraflarını tecavüz etmek şarttır. Şayet böyle bir bedel teklif edilmez ise en çok arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 10 gün daha temdit edilerek 6.3.942 tarihine müsadif cuma günü saat 14 ten 16 ya kadar Istanbul ikinci icra memurluğunca arttırma bedeli satış istiyenin alacağına rüçhanı olan alacakluların mecmuundan fazla olmak ve bundan başka paraya çevirme ve paylaştırma masraflarını tecavüz etmek şartile en çok arttırana ihale edilir. Böyle fazla bir bedelle alıcı çıkmazsa ihale yapılmaz ve satış talebi düşer.

Gayri menkul hisseleri kendilerine ihale olunan kimseler derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı fesholunarak kendilerinden evvel en yüksek teklifte bulunan kim ise arzetmiş olduğu bedelle almıya razı olurlarsa onlara razı olmazlarsa veya bulunmazlarsa hemen 7 gün müddetle arttırmıya çıkarılıp en çok arttırana ihale edilir.

Iki ihale arasındaki fark ve geçen günler için yüzde 5 ten hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcıdan tahsil olunur. (Madde 133).

Alıcı arttırma bedeli haricinde olarak yalnız tapu ferağ harcını 20 senelik vakıf taviz bedelini ve ihale karar pullarını vermiye mecburdur.